

ŚRODKI POMOCNICZE	N O R M A B R A N Ź O W A	BN-72
	Środki pomocnicze dla włókiennictwa	6061-35
	Sulfoerukol W	Grupa katalogowa X 95 ¹⁾

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest anionoczynny środek pomocniczy dla włókiennictwa o nazwie Sulfoerukol W, który jest solą sodową siarczanowanego oleju rzepakowego.

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. Sulfoerukol W stosowany jest jako środek do pastowania barwników.

1.3. Normy związane

PN-56/C-04284 Tłuszcze techniczne. Oznaczanie zawartości substancji rozpuszczalnych w eterze

PN-67/C-04500 Produkty chemiczne. Wytyczne pobierania i przygotowywania próbek

PN-66/C-04802 Środki powierzchniowo czynne. Badanie odporności na twardą wodę

PN/C-60009 Chemiczne badania i próby. Przyrządy do pobierania próbek. Zgłębniki do produktów półciekłych, mazistych i ciastowatych

PN-70/N-02120 Zasady zaokrąglania i zapisywania liczb

PN-66/O-79031 Opakowania transportowe. Bębny i bańki metalowe. Szereg wymiarowy

PN-67/O-79252 Produkty w opakowaniach transportowych. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe

BN-69/5046-02 Opakowania transportowe metalowe. Bębny lekkie

¹⁾ Symbol wg SWW: 1285-311.

2. OZNACZENIE

SULFOERUKOL W BN-72/6061-35
SWW 1285-311

3. WYMAGANIA

3.1. Wymagania ogólne. Sulfoerukol W w temperaturze pokojowej powinien być półpłynną masą o barwie od żółtej do brunatnej, rozpuszczalną w wodzie i dającą opalizujące roztwory. Sulfoerukol W nie jest odporny na twardą wodę w rozumieniu postanowień PN-66/C-04802.

3.2. Wymagania fizyczne i chemiczne — wg tabl. 1.

Tablica 1

Wymagania	
a) pH, 1-procentowego roztworu wodnego	7÷8
b) Substancji tłuszczowych, %, nie mniej niż	48
c) SO ₃ związanego organicznie, %, nie mniej niż	2

3.3. Trwałość. Sulfoerukol W opakowany i przechowywany zgodnie z rozdz. 4 powinien odpowiadać wymaganiom wg 3.1 i 3.2 w ciągu 6 miesięcy, licząc od daty wyprodukowania.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Sulfoerukol W należy pakować w przeznaczone do wielokrotnego użytku bębny metalowe lekkie, z dnami stałymi, z otworem do

Zjednoczenie Przemysłu Organicznego „Organika”
Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Organicznego „Organika”
dnia 2 września 1972 r. jako norma obowiązująca w zakresie produkcji
od dnia 1 lipca 1973 r. (Dz. Norm. i Miar nr 26/1972 poz. 58)

napelniania umieszczonym w dnie lub poboczniczy, zamykanym korkiem gwintowanym, nie pokryte, pojemności 200 dm³ wg BN-69/5046-02 z tym, że dopuszcza się pakowanie w inne bębny metalowe pojemności 200 dm³, z dnami stałymi, zamykane korkiem gwintowanym umieszczonym w dnie lub poboczniczy i mające w miarę możliwości wymiary zgodne z zasadami systemu wymiarowego opakowań wg PN-66/O-79031, zabezpieczające produkt co najmniej w takim stopniu, jak opakowanie wg BN-69/5046-02.

Znakowanie opakowań wykonać wg PN-67/O-79252, umieszczając na każdym opakowaniu trwałe napis zawierający co najmniej:

- nazwę lub znak wytwórni,
- oznaczenie wg 2,
- nr partii,
- masę brutto i netto.

4.2. Przechowywanie. Sulfoerukol W opakowany wg 4.1 należy przechowywać w pomieszczeniach magazynowych o temperaturze 5 ÷ 25°C. Opakowania powinny być ustawione w pozycji pionowej w jednej lub dwu warstwach.

4.3. Transport. Sulfoerukol W opakowany wg 4.1 może być przewożony dowolnymi środkami transportu w 2 warstwach do granic wykorzystania użytego środka transportu. Może być przewożony w wagonach niekrytych z bocznymi ścianami, jak i w innych niekrytych środkach transportu. Załadowane do wagonów bębny należy przewozić zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami kolejowymi¹⁾.

5. BADANIA

5.1. Rodzaje badań

- oznaczanie pH, 1-procentowego roztworu wodnego (3.2 a),
- oznaczanie zawartości substancji tłuszczowych (3.2 b),
- oznaczanie zawartości organicznie związanego SO₃ (3.2 c).

5.2. Wielkość partii nie powinna przekraczać 2 000 kg.

5.3. Pobieranie próbek i przygotowywanie średniej próbki laboratoryjnej. Z każdej partii w zależności od jej liczności należy wybrać w sposób losowy do pobrania próbek następującą liczbę opakowań jednostkowych wg tabl. 2.

Tablica 2

Liczba opakowań w partii	Liczba opakowań jednostkowych, którą należy wybrać do pobrania próbek
do 6 7÷15	wszystkie 6

Próbki należy pobrać zgłębnikiem 2 wg PN/C-60009. Wybór opakowań, pobieranie próbek pierwotnych, sporządzenie próbki ogólnej i średniej próbki laboratoryjnej wykonać wg PN-67/C-04500.

Masa próbki ogólnej powinna wynosić nie mniej niż 1 kg.

Masa średniej próbki laboratoryjnej powinna wynosić nie mniej niż 200 g.

Próbki do analizy rozjemczej należy przechowywać w suchych butelkach szklanych w ciągu 6 tygodni, licząc od daty wyprodukowania.

5.4. Opis badań

5.4.1. Oznaczanie pH 1-procentowego roztworu wodnego wykonać za pomocą pehametru.

5.4.2. Oznaczanie zawartości substancji tłuszczowych wykonać wg PN-56/C-04284 p. 2.3.2 z tym, że stan wrzenia należy utrzymywać przez około 1 godz, aż do sklarowania się warstwy dolnej.

5.4.3. Oznaczanie zawartości substancji aktywnej w przeliczeniu na organicznie związany SO₃

5.4.3.1. Odczynniki i roztwory

- Bromek cetylopirydyniowy cz.d.a.
- Chloroform cz.d.a.
- Błękit metylenowy, roztwór 0,1-procentowy.
- Siarczan sodowy bezwodny cz.d.a.
- Kwas siarkowy (1,84) cz.d.a. i roztwór 25-procentowy.
- Dwuchromian potasowy cz.d.a., roztwór 0,05n.
- Jodek potasowy cz.d.a., roztwór 5-procentowy.
- Skrobia cz., roztwór 1-procentowy.
- Alkohol *n*-butylowy I rz. cz.
- Tiosiarczan sodowy cz.d.a., roztwór 0,05n.

5.4.3.2. Przygotowanie mianowanego roztworu bromku cetylopirydyniowego o stężeniu około 0,005n. W naczynku wagowym odważyć 2,0÷2,2 g bromku cetylopirydyniowego. Odważyć spłukać wodą do kolby pomiarowej pojemności 1 dm³, do-

¹⁾ Patrz Informacje dodatkowe.

dać 25,0 cm³ alkoholu *n*-butylowego I rz.c. i mieszać zawartość kolby do całkowitego rozpuszczenia się bromku. Roztwór uzupełnić wodą do objętości 1 dm³. Do kolby stożkowej ze szlifem pojemności 200 cm³ odmierzyć 50,0 cm³ roztworu bromku cetylopirydyniowego oraz 25,0 cm³ roztworu dwuchromianu potasowego. Wytrąca się osad. W celu sklarowania warstwy górnej ogrzewać kolbę do temperatury 90°C.

Po ostygnięciu kolby do temperatury pokojowej skoagulowany osad odsączyć i przemyć na sączku 3 razy 10 cm³ wody.

Do połączonych przesączy dodać 5,0 cm³ roztworu jodku potasowego i 10,0 cm³ 25-procentowego roztworu kwasu siarkowego. Wydzielony jod odmiareczkować roztworem tiosiarczanu sodowego w obecności skrobi.

W identyczny sposób przeprowadzić ślepe próby.

Stężenie bromku cetylopirydyniowego wyrażone jego normalnością (*n*) obliczyć wg wzoru

$$n = \frac{(V_2 - V_1) \cdot n_1}{3 \cdot V_3}$$

w którym:

V_2 — objętość roztworu tiosiarczanu sodowego zużytego do zmiareczkowania wydzielonego jodu w ślepej próbie, cm³,

V_1 — objętość roztworu tiosiarczanu sodowego zużytego do zmiareczkowania jodu wydzielonego przy wyznaczaniu miana roztworu bromku cetylopirydyniowego, cm³,

V_3 — objętość roztworu bromku cetylopirydyniowego zużytego do analizy, cm³,

n_1 — normalność tiosiarczanu sodowego zużytego do analizy Val/dm³.

Za wynik przyjąć średnią arytmetyczną nie mniej niż dwu oznaczeń nie różniących się więcej niż o 1%.

5.4.3.3. Przygotowanie wskaźnika do miareczkowania. W kolbie stożkowej pojemności 1 dm³ umieścić 50 g bezwodnego siarczanu sodowego i rozpuścić w niewielkiej ilości wody. Do otrzymanego roztworu dodać 30,0 cm³ roztworu wodnego błękitu metylenowego, 7,0 cm³ kwasu siarkowego (1,84) i uzupełnić wodą do objętości 1 dm³. Tak przygotowany roztwór jest trwały i może być przechowywany przez dłuższy czas.

5.4.3.4. Przygotowanie roztworu Sulfoerukolu W. W kolbie pomiarowej pojemności 250 cm³ umieścić odważkę 1,0÷1,5 g Sulfoerukolu W odważonego z dokładnością do 0,0002 g, rozpuścić w niewielkiej ilości wody, po czym rozcieńczyć wodę do objętości 250 cm³.

5.4.3.5. Wykonanie oznaczania. Do cylindra pomiarowego pojemności 100 cm³ z dobrze doszlifowanym korkiem odmierzyć pipetą 10,0 cm³ roztworu Sulfoerukolu W, rozcieńczyć wodą do objętości 20,0 cm³, po czym dodać 25,0 cm³ wskaźnika i 20,0 cm³ chloroformu. Zawartość cylindra wstrząsać przez 2 min, po czym miareczkować roztworem bromku cetylopirydyniowego. Po każdorazowym dodaniu bromku cetylopirydyniowego próbkę mieszać przez około 1 min. Miareczkowanie należy prowadzić do chwili, gdy uzyskane zabarwienie warstw chloroformowej i wodnej będzie jednakowe.

Zawartość substancji anionoczynnej w przeliczeniu na SO₃ (*X*) obliczyć w procentach wg wzoru

$$X = \frac{8 \cdot V \cdot 25 \cdot n}{m}$$

w którym:

V — objętość roztworu bromku cetylopirydyniowego, cm³,

n — normalność roztworu bromku cetylopirydyniowego wg 5.4.3.2,

m — odważka Sulfoerukolu W, g,

25 — stosunek pojemności kolby pomiarowej wg 5.4.3.4 do pojemności pipety wg 5.4.3.5,

8 — współczynnik przeliczeniowy, będący iloczynem $100 \cdot \frac{80}{1000}$, w którym 80 jest masą cząsteczkową SO₃.

5.4.3.6. Wynik. Za wynik przyjąć średnią arytmetyczną nie mniej niż 2 oznaczeń różniących się między sobą nie więcej niż 0,1% wyniku mniejszego.

5.5. Dokładność podawania wyników — wg PN-70/N-02120 p. 3.3.2.

5.6. Zaświadczenie o wynikach badań stwierdzające zgodność produktu z wymaganiami normy dołączać do każdej wysyłki.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE do BN-72/6061-35

1. Przepisy obowiązujące w komunikacji wewnętrznej. Przepisy o ładowaniu i wyładowywaniu wagonów towarowych w komunikacji wewnętrznej. Załącznik nr 10 (Do art. 27 ust. 4 pkt. 4 DKP).

2. Dotychczasowe normy. Niniejsza norma zastępuje ZN-58/MPCh/06-70.